

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2008/21 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2014/89

Karar Günü : 17.12.2014

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

İşçi Partisi 2007 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İttüzüğü'nün 16. maddesi uyarınca Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Zehra Ayla PERKTAŞ'ın katılımlarıyla 16.7.2009 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

İşçi Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2007 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Raportör Sadettin CEYHAN tarafından heyete sunulan esas inceleme raporu, Anayasa ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde, Partinin 2007 yılı gelirleri toplamının 1.544.501,79 TL ve giderleri toplamının 1.466.098,80 TL olduğu, gelecek yıla devreden nakit tutarının ise 175.410,43 TL olduğu anlaşılmaktadır.

Parti 2007 yılı kesin hesabının gelir ve gider rakamlarının yukarıda açıklanan tutarlardan oluştuğu, bu hâliyle Partinin 2007 yılı kesin hesabının doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamıştır.

A- Gelirlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Gelirleri

Parti Genel Merkezinin 2007 yılı gelirleri toplamı 166.170,00 TL olup bunun 1.132,00 TL'si üye yıllık aidatlarından, 39.222,58 TL'si bağışlardan, 101.718,08 TL'si alınan örgüt yardımlarından, 24.097,34 TL'si önceki yıl gelirlerinden oluşmaktadır.

Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamıştır.

2- İl Örgütleri Gelirleri

Partisi il örgütlerinin 2007 yılı gelirleri toplamı 1.378.331,79 TL olup bunun 447.858,70 TL'si üye yıllık aidatlarından, 623.787,46 TL'si bağışlardan, 200.338,70 TL'si alınan örgüt yardımlarından, 10.998,24 TL'si parti etkinlik gelirlerinden, 28.400,13 TL'si satış gelirlerinden, 365,50 TL'si diğer gelirlerden, 66.583,06 TL'si önceki yıl gelirlerinden oluşmaktadır.

Parti il örgütlerinin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamıştır.

B- Giderlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Giderleri

Parti Genel Merkezinin 2007 yılı giderleri toplamı 239.864,80 TL olup bunun 97.301,34 TL'si yönetim giderlerinden, 79.356,32 TL'si personel giderlerinden, 1.687,04 TL'si verilen örgüt yardımlarından, 9.016,80 TL'si gezi, seçim, toplantı giderlerinden, 2.573,20 TL'si basın, yayın, propaganda giderlerinden, 49.930,10 TL'si geçmiş yıl giderlerinden oluşmaktadır.

Parti Genel Merkezinin 2007 yılına devreden kasa ve banka mevcudu 20.831,66 TL'dir.

Parti Genel Merkezinin 2007 yılı defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede aşağıda belirtilenler dışındaki giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

Parti adına düzenlenmeyip kişiler adına düzenlenen ve detayı aşağıdaki tabloda gösterilen seyahat harcamaları parti bütçesinden karşılanmıştır.

Yevmiye Tarihi ve Numarası	Yolcunun Adı Soyadı	Tutarı(TL)
1.1.2007/2	Hasan AKSEN	15
1.1.2007/2	Hüseyin KARANLIK	15
4.1.2007/4	-	15
11.1.2007/10	-	12
10.1.2007/9	Veli DEVECİOĞLU Nusret SENEM	152
16.1.2007/12	Mehmet AKKAYA	135
19.1.2007/16	Hüseyin KARANLIK	24
20.1.2007/17	Osman KURUCA	31
21.1.2007/18	“ “	29
22.1.2007/19	Şule PERİNÇEK	238
25.1.2007/22	Hüseyin KARANLIK	11
27.1.2007/24	“ “	47
29.1.2007/25	Mehmet Bedri GÜLTEKİN	301,56

1.2.2007/29	Hüseyin KARANLIK Bayram YURTÇİÇEK	60
2.2.2007/30	Hüseyin KARANLIK	20
9.2.2007/36	Ceyhan MUMCU	196
12.2.2007/3	Hüseyin KARANLIK	17
13.2.2007/39	Veli DEVECİOĞLU Nusret SENEM Hüseyin KARANLIK	314
14.2.2007/40	Hüseyin KARANLIK	30
15.2.2007/42	Hüseyin KARANLIK	10
16.2.2007/43	Hüseyin KARANLIK Bayram YURTÇİÇEK	50
20.2.2007/46	Hüseyin KARANLIK	25
22.2.2007/48	-	10
24.2.2007/50	Hüseyin KARANLIK	15
1.3.2007/54	“ “	16
4.3.2007/57	“ “	18
5.3.2007/58	Hasan AKŞEN	29
6.3.2007/59	-	15
7.3.2007/60	Hasan AKŞEN	18
13.3.2007/64	Veli DEVECİOĞLU	150
14.3.2007/65	Hüseyin KARANLIK Bayram YURTÇİÇEK	40
15.3.2007/66	Hüseyin KARANLIK	25
20.3.2007/70	-	75
23.3.2007/73	-	10
25.3.2007/75	Nusret SENEM	150
27.3.2007/77	Yusuf İLERİ	23
29.3.2007/79	Atilla YALIN	40
31.3.2007/82	Bayram YURTÇİÇEK	30
1.4.2007/83	Atilla YALIN	45
4.4.2007/86	-	10
5.4.2007/87	Mehmet Bedri GÜLTEKİN	842,92
7.4.2007/88	Bayram YURTÇİÇEK	95
9.4.2007/89	Bayram YURTÇİÇEK	85
10.4.2007/90	Nusret SENEM	25
15.4.2007/94	-	20
16.4.2007/95	Hasan AKŞEN	30
18.4.2007/97	Osman KURUCA	60
20.4.2007/98	Bayram YURTÇİÇEK	145
21.4.2007/99	Hasan AKŞEN	59
22.4.2007/100	Bayram YURTÇİÇEK	20
23.4.2007/101	Hüseyin KARANLIK	40
26.4.2007/104	Hasan AkŞEN	54
27.4.2007/105	Hüseyin KARANLIK	22
7.5.2007/112	Hüseyin KARANLIK	16
11.5.2007/116	Osman KURUCA Hüseyin KARANLIK	54
12.5.2007/17	Nusret SENEM Osman KURUCA	149

20.5.2007/123	Hasan AKŞEN	20
21.5.2007/124	-	15
22.5.2007/125	-	20
24.5.2007/127	Bayram YURTÇİÇEK	135
7.6.2007/141	Atilla YALIN	45
10.6.2007/143	Atilla YALIN Hasret YALIN	160
15.6.2007/148	Özlem DEDE Kamil DEDE	43
17.6.2007/150	Bayram YURTÇİÇEK	120
18.6.2007/151	Özlem DEDE Kamil DEDE	60
19.6.2007/152	-	15
21.6.2007/154	Hüseyin KARANLIK	16
2.7.2007/167	-	15
11.7.2007/175	-	22
20.7.2007/183	Atilla YALIN	75
21.7.2007/184	Bayram YURTÇİÇEK Gönül YURTÇİÇEK	60
22.7.2007/185	Atilla YALIN Hasret YALIN Cerin YALIN	150
28.7.2007/188	Osman KURUCAN	35
27.7.2007/187	Osman KURUCAN	35
31.7.2007/191	Hüseyin KARANLIK	27
1.8.2007/193	Hüseyin KARANLIK	25
6.8.2007/195	Bayram YURTÇİÇEK	45
10.8.2007/195	-	15
12.8.2007/199	Bayram YURTÇİÇEK	280
20.8.2007/204	Yusuf BEŞİRİK	31,50
21.8.2007/205	Hüseyin KARANLIK	14,5
23.8.2007/206	-	51
27.8.2007/210	-	25
26.8.2007/209	Bayram YURTÇİÇEK	22
25.8.2007/208	Bayram YURTÇİÇEK	17
24.8.2007/207	Hasan AKSEN	27,50
29.8.2007/212	Hasan AKSEN	20
31.8.2007/214	Hasan AKSEN Bayram YURTÇİÇEK Atilla YALIN	204
2.9.2007/216	Bayram YURTÇİÇEK	15
9.9.2007/221	Atilla YALIN	45
8.9.2007/220	Hüseyin KARANLIK	22
6.9.2007/218	Hüseyin KARANLIK	9
5.9.2007/218	Hüseyin KARANLIK	16
25.9.2007/232	-	45
30.9.2007/238	Hüseyin KARANLIK Bayram YURTÇİÇEK	75
28.9.2007/236	Hasan AKSEN M.Bedri GÜLTEKİN	76
15.10.2007/246	Hasan AKSEN	30

16.10.2007/247	Bayram YURTÇİÇEK	176
26.10.2007/256	-	30
29.10.2007/257	Hasan AKSEN	30
2.11.2007/261	-	20
11.11.2007/264	Bayram YURTÇİÇEK	17,50
25.11.2007/274	Bayram YURTÇİÇEK	25,25
23.11.2007/273	Bayram YURTÇİÇEK	25,25
27.11.2007/276	-	33
2.12.2007/283	Bayram YURTÇİÇEK	21,50
12.12.2007/287	M.Bedri GÜLTEKİN	31,50
	TOPLAM	6.771,98

Yukarıda detayı verilen seyahat giderlerinin Parti bütçesinden yapılması nedenleri 18.6.2014 gün ve 33787353-107.02-831 sayılı yazımızla Partiye sorulmuştur. Parti yetkilileri göndermiş oldukları yazıda, seyahat giderleri parti bütçesinden karşılanan kişilerin Merkez Karar Kurulu üyesi kişiler olduğu, söz konusu harcamaların parti amaçları doğrultusunda yapılan seyahatlere ilişkin giderler olduğu cevabını vermişlerdir.

Ancak harcama belgeleri arasında, söz konusu seyahatlerin parti adına ve parti faaliyeti için yapıldığını gösteren herhangi bir belge bulunmadığı gibi cevap yazısı ekinde de söz konusu harcamaların siyasi parti faaliyetleriyle ilişkili olduğunu kanıtlayıcı bir belge ibraz edilmemiştir.

Dolayısıyla söz konusu seyahat giderlerinin parti amaçlarına uygun ve parti tüzel kişiliği adına yapılmış bir harcama olarak kabul edilmesi mümkün görülmediğinden; 2820 sayılı Kanun'un 70. maddesine aykırı olarak yapılan toplam 6.771,98 TL'nin, aynı Kanun'un 75. maddesi hükmü uyarınca Hazineye irat kaydedilmesi gerekir.

Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamıştır.

2- İl Örgütleri Giderleri

Partinin 81 il örgütünü kapsayan 2007 yılı giderleri toplamı 1.226.234,00 TL olup bunun 702.176,44 TL'si yönetim giderlerinden, 3.304,80 TL'si personel giderlerinden, 300.294,74 TL'si verilen örgüt yardımlarından, 32.591,86 TL'si parti etkinlik giderlerinden, 97.836,21 TL'si gezi, seçim, toplantı giderlerinden, 38.528,26 TL'si basın, yayın, propaganda giderlerinden, 3.315,17 TL'si demirbaş alım giderlerinden, 5.800,48 TL'si vergi, mahkeme vb. giderlerden, 42.362,64 TL'si diğer parti giderlerinden, 23,40 TL'si geçmiş yıl giderlerinden oluşmaktadır.

Parti il örgütlerinin 2007 yılına devreden kasa banka mevcudu 154.578,77 TL'dir.

Parti il örgütlerinin 2007 yılı kesin hesap çizelgelerinin gider bölümü üzerinde yapılan incelemede, giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu görülmüştür.

Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamıştır.

C- Parti Mallarının İncelenmesi

Partinin sunmuş olduğu defter ve belgeler üzerinde yapılan incelemelerde partinin 2007 yılında herhangi bir taşınmaz ile menkul kıymet ve hak ediniminde

bulunmadığı, edinmiş olduğu toplam 3.315,17 TL tutarındaki taşınır mal edinimlerinin ise 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 68. maddesine uygun olduğu anlaşılmıştır.

Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamıştır.

IV- SONUÇ

İşçi Partisinin 2007 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

1- 2820 sayılı Kanun'un 70. maddesine aykırı olarak partinin amaçlarına uygun olmayan ve parti tüzel kişiliği adına yapılmış harcama olarak kabulü mümkün görülmeyen 6.771,98 TL karşılığı parti mal varlığının, 2820 sayılı Kanun'un 75. maddesi uyarınca Hazineye irat kaydedilmesine,

2- Partinin 2007 yılı kesin hesabında gösterilen 1.544.501,79 TL gelir, 1.466.098,80 TL gider, 175.410,43 TL gelecek yıla devreden nakit miktarının ve 3.315,17 TL tutarındaki taşınır mal ediniminin Hazineye gelir kaydedilenler dışında kalan bölümünün eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün kararın tümü açısından karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

17.12.2014 gününde karar verildi.

Başkanvekili
Serruh KALELİ

Başkanvekili
Alparslan ALTAN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRÇÜ

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Erdal TERCAN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
Zühtü ARSLAN

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

KARŞIOY YAZISI

İşçi Partisinin 2007 yılı mali denetimi konusunda 16.7.2009 tarihinde ilk inceleme yapılmış; Partinin 2007 yılı kesin hesabının esas incelenmesi sonucunda da 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 69. ve 70. maddelerine uygun olarak belgelendirilmeyen toplam 6.771,98 TL karşılığı Parti malvarlığının Kanun'un 75. maddesi gereğince Hazineye gelir kaydedilmesine karar verilmiştir.

İlk incelemesi 2009 yılında yapılan dosya üzerinde 17.12. 2014 günü denetim yapılarak karar verilmiştir. Buna göre, Partinin 2007 yılı mali denetimi 7 yıl sonra yapılabilmiş olmaktadır.

Siyasi partilerin mali denetimlerinde, genel olarak kanuni belge saklama yükümlülüğüne ilişkin hukukumuzda geçerli olan ve 2820 sayılı Kanun'da da ilk inceleme kararından itibaren 5 yıl olarak öngörülen sürenin sona ermesinden sonra, kanunen saklanması zorunluluğu dahi kalkan harcamalar nedeniyle Hazineye irat kaydetme kararı verilmesinin yasal dayanağı olmadığı düşüncesindeyim. Kaldı ki, hukukumuzda genel olarak geçerli olan belge saklama süresinin yanı sıra, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda da vergi alacağının, doğduğu takvim yılını takip eden yılın başından başlayarak beş yıl içinde tarh ve mükellefe tebliğ edilmemesi halinde zamanaşımına uğrayacağı öngörülmüştür.

Anayasa Mahkemesinin siyasi partilerin gelir ve giderlerine ilişkin mali denetim, Anayasa'nın 69. maddesinin üçüncü fıkrasına göre yapılan, kendine özgü bir yargısal denetimdir. Mahkeme bu denetimi yaparken Sayıştay'dan yardım almakla birlikte Sayıştay denetiminin sonuçları ile bağlı kalmaksızın bağımsız olarak karar verir.

Anayasa Mahkemesinin yaptığı mali denetim, yargısal bir denetim olmakla, Anayasa'nın 2. maddesinde güvence altına alınan demokratik hukuk devleti ve 36. maddesinde yer alan adil yargılanma hakkına uygun olmak zorunluluğundadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ve Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuruları karara bağlamaya başladığı iki yılı aşkın sürede istikrar kazanan içtihatlarına göre, tek dereceli ve dosya üzerinden yapılan bir yargılamada, hesap yılından yedi yıl sonra karar verilmesi makul olmayan bir sürenin geçtiğini açıkça göstermektedir. Uzun yargılamanın, parti tüzel kişiliğinin Anayasal haklarını ihlal edip etmediği değerlendirilmeksizin Hazineye irat kararı verilmesinin bu yönden de büyük bir hata olduğunu düşünmekteyim.

Beş yıldan eski dönemlere ilişkin irat kaydetme kararlarına ilişkin görüşüm Esas: 2001/20, Karar: 2009/48 sayılı ve Resmî Gazete'nin 26.11.2009 tarihli mükerrer nüshasında yayımlanan Anayasa Mahkemesi siyasi parti mali denetimi kararına karşı yazdığım karşıoyda da açıklanmıştır.

Yukarıdaki nedenlerle İşçi Partisinin 2007 yılı mali denetimine ilişkin karara katılmıyorum.

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT